

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПВНЗ «МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА МЕДСЕСТРИНСТВА**

**Методичні рекомендації
щодо написання кваліфікаційних робіт
для здобувачів вищої освіти спеціальності
229 «Громадське здоров'я»**

Миколаїв-2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПОРЯДОК ВИБОРУ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА.....	4
НАУКОВИЙ КЕРІВНИК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	5
ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПЛАНУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ НА ЇЇ ВИКОНАННЯ	6
ВИМОГИ ЩОДО СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ ТА ОБСЯГУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА.....	7
ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	10
ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	12
РЕКОМЕНДАЦІЯ КАФЕДРОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА ДО ЗАХИСТУ	13
ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	13
ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	14
ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА	15
ДОДАТКИ	18

ВСТУП

Підготовка та захист кваліфікаційної роботи бакалавра є однією із складових комплексної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 229 «Громадське здоров'я» в ПВНЗ «Медико-Природничий Університет».

Оцінювання кваліфікаційної роботи бакалавра – підсумковий контроль за результатами навчання на освітньому ступені бакалавра щодо їх відповідності вимогам стандартів вищої освіти, яке проводять у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи бакалавра, відбувається згідно з ПОЛОЖЕННЯ про оцінювання навчальних досягнень студентів ПВНЗ «МПУ» за кредитно-модульною системою затвердженого наказом ректора ПВНЗ «МПУ» №2 від 31.10.2019 р.

Методичні рекомендації покликані допомогти студентам освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» у проведенні наукового дослідження за час навчання в ПВНЗ «Медико-Природничий Університет». Методичні рекомендації визначають та роз'яснюють основний порядок підготовки і захисту кваліфікаційних робіт, а також вимоги до їх змісту та оформлення.

Метою виконання кваліфікаційної роботи є закріплення та демонстрація сформованих протягом навчання в університеті загальних та професійних компетентностей і відповідних програмних результатів навчання за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я».

Випускна кваліфікаційна робота бакалавра є складовою атестації випускників, підсумковою індивідуальною письмовою науково-дослідною роботою, яка дає змогу отримати комплексне уявлення про рівень засвоєння теоретичних знань та практичної підготовки, а також здатність до самостійної роботи за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я».

Завдання (навчальні цілі) кваліфікаційної роботи:

- *узагальнення* досвіду та закріплення вміння здобувачами освіти самостійно визначати проблему та формулювати мету дослідження;
- *розвиток та закріплення* у здобувачів освіти навичок пошуку (відбору, систематизації, обробки) теоретичного матеріалу та первинної наукової (статистичної, соціологічної) інформації прикладного характеру відповідно до мети дослідження;
- *розвиток та вдосконалення* навичок поглиблено аналізувати конкретні проблеми у сфері громадського здоров'я та послідовно і логічно викладати систематизований та критично опрацьований отриманий матеріал;
- *оволодіння* конкретними загальними та спеціальними науковими методами соціальної медицини та громадського здоров'я для розв'язання актуальних проблем, що є об'єктом (предметом) дослідження з вибраної теми та (або) закріплення вміння критично їх застосовувати;
- *удосконалення* вмінь формулювати власні наукові висновки, узагальнення, пропозиції та рекомендації щодо рішення проблем громадського здоров'я в Україні;
- *набуття* досвіду прилюдного захисту результатів власного наукового дослідження (робити презентацію, відповідати на питання, відстоювати свою позицію перед широкою аудиторією).

Кваліфікаційна робота бакалавра є науково-теоретичним, статистичним або соціологічним дослідженням з актуальних питань громадського здоров'я.

Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра зі спеціальності 229 «Громадське здоров'я» складає певний обсяг інформації у формі рукопису, який має демонструвати набутий рівень інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів, що відповідають сучасній професіограмі бакалавра громадського здоров'я і є основою для професійної діяльності та засвідчує засвоєння сучасних концепцій збереження та зміцнення здоров'я населення, освоєння соціальних орієнтирів і його фахову та наукову

комунікацію, а також оволодіння інноваційними технологіями епідеміології та промоції здоров'я.

Кваліфікаційна робота бакалавра має дослідницький характер та спрямовується на вирішення практичних завдань та забезпечує не тільки закріплення отриманої системи знань та вмінь, а й формування необхідних методологічних основ і методичних навичок інноваційної діяльності в галузі громадського здоров'я.

До кваліфікаційної роботи бакалавра обов'язково додаються матеріали, що характеризують наукову і практичну цінність дослідження – друковані статті, методичні розробки, сертифікати виступів на семінарах (конференціях) тощо.

У результаті підготовки та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра здобувач освіти повинен набути такі результати навчання:

1) Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень науки в галузі громадського здоров'я, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті науково-дослідницької роботи та критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності і на межі предметних галузей охорони здоров'я;

2) Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, зокрема в умовах неповної/недостатньої інформації в надзвичайних ситуаціях в громадському здоров'ї;

3) Зрозуміле донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до цільової комунікативної аудиторії фахівців і нефахівців з питань громадського здоров'я; використання іноземних мов у професійній (науковій) діяльності;

4) Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування розвитку (застосування) потенціалу громадського здоров'я; відповідальність за розвиток професійного знання і практик, здатність до подальшого безперервного самостійного навчання.

Атестація на підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Приватному вищому навчальному закладі «Медико-Природничий Університет», затвердженого наказом ректора ПВНЗ «МПУ» №2 від 31.10.2019 та Положення про кваліфікаційну роботу бакалавра галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленого на засіданні Вченої ради медичного факультету ПВНЗ «МПУ» (протокол № 10 від 26 квітня 2024 р.).

ПОРЯДОК ВИБОРУ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Тема кваліфікаційної роботи бакалавра визначається для кожного студента індивідуально. Темою кваліфікаційної роботи бакалавра є конкретна наукова проблема, обґрунтованість вибору якої та її актуальність мають бути сформульовані в самій роботі. Тема повинна відповідати основним оперативним функціям громадського здоров'я та мати теоретичне і прикладне значення.

Тематика розробляється кафедрою медсестринства відповідно до встановлених вимог у межах узагальненого об'єкта спеціальності 229 «Громадське здоров'я» і формується з урахуванням актуальних проблем громадського здоров'я в Україні та на регіональному рівні. Перелік тем кваліфікаційних робіт схвалюється рішенням випускової кафедри та підлягає систематичному оновленню і перегляду з урахуванням динаміки розвитку системи громадського здоров'я в Україні та проблем в медико-демографічній ситуації.

Кваліфікаційної роботи бакалавра закріплюється за студентом розпорядженням декана факультету, на підставі подання кафедри. У розпорядженні вказується керівник та рецензент кваліфікаційної роботи бакалавра. Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра надає студенту завдання із зазначенням термінів та етапів його виконання. Завдання на кваліфікаційної роботи бакалавра затверджується завідувачем кафедри медсестринства.

Ознайомлення студентів з тематикою кваліфікаційних робіт здійснюється випусковою кафедрою під час навчання студента у шостому семестрі третього року навчання. Студенти обирають тему та подають відповідні заяви протягом 10 (десяти) робочих днів з моменту оприлюднення тематики (Оприлюдненою тематика вважається з моменту розміщення на інфо-центрі випускової кафедри). У виняткових випадках цей строк може бути подовжений кафедрою.

Обираючи тему, слід урахувати можливість підбору первинних статистичних та інших наукових матеріалів, наявність доступних сучасних літературних та інших інформаційних джерел, нормативно-правової бази, особистих напрацювань студента тощо.

Тему кваліфікаційної роботи бакалавра кожен студент обирає індивідуально; з цією метою подається письмова заява на ім'я завідувача випускової кафедри (див. Додаток 1). Заява подається на випускову кафедру та реєструється у відповідному журналі. Неподання студентом у встановлені строки такої заяви може бути підставою для призначення теми кваліфікаційної роботи рішенням кафедри.

Студент обирає тему кваліфікаційної роботи бакалавра з переліку, схваленого випусковою кафедрою, або ж формулює її самостійно, обґрунтувавши доцільність свого вибору в заяві. Вибір індивідуальної теми узгоджується з випусковою кафедрою (завідувачем кафедри). Тема, вибрана студентом, має бути актуальною, перспективною в науковому плані та за змістом відповідати спеціальності 229 «Громадське здоров'я». При визначенні індивідуальної тематики враховуються особливості місця роботи здобувача освіти (за умови, що він працює за фахом).

Конкретні теми кваліфікаційних робіт на основі заяв студентів закріплюється за студентом розпорядженням декана факультету і не можуть довільно змінюватися (у виняткових випадках, обумовлених надзвичайними обставинами, зміни щодо теми кваліфікаційної роботи вносяться у такому ж порядку, як і перше затвердження теми). Студент зобов'язаний перевірити формулювання теми за розпорядженням та виконувати кваліфікаційної роботи бакалавра відповідно до затвердженої теми. У разі відхилення від затвердженої наказом теми та виконання дослідження з іншою назвою робота не допускається до захисту. Відповідальність за відповідність теми кваліфікаційної роботи темі, затвердженій розпорядженням, несе студент.

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Науковими керівниками кваліфікаційних робіт призначаються викладачі з числа досвідчених науково-педагогічних працівників кафедр, які викладають навчальні дисципліни у здобувачів освіти за спеціальністю «Громадське здоров'я» і мають науковий ступінь (та/або вчене звання). Науковий керівник призначається за пропозицією кафедри для кожного студента індивідуально, розпорядженням декана факультету одночасно із затвердженням тем кваліфікаційних робіт бакалаврів.

Науковий керівник допомагає студенту у складанні програми та плану кваліфікаційної роботи, видає індивідуальне завдання на її виконання, сприяє у доборі наукового та практичного матеріалу, надає систематичні консультації щодо змісту та оформлення кваліфікаційної роботи, контролює науково-методичний рівень роботи, її фахову грамотність, додержання регламенту її підготовки, дає рекомендації щодо її вдосконалення, складає відгук про роботу з її ґрунтовною характеристикою і загальний висновок щодо можливості допуску кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту в Державній екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти (далі – ДЕК).

Основні обов'язки наукового керівника кваліфікаційної роботи:

- надання консультаційної допомоги на етапі обрання теми і складання програми та плану кваліфікаційної роботи бакалавра;
- своєчасне видання студенту індивідуального завдання на виконання кваліфікаційної роботи бакалавра;

- погодження графіка виконання роботи (на основі встановленого регламенту) та здійснення контролю за його додержанням з боку студента;
  - надання систематичних консультацій з питань порядку та послідовності виконання кваліфікаційної роботи бакалавра;
  - надання допомоги студенту у визначенні переліку питань і практичних матеріалів, які належить вивчити й зібрати для виконання роботи, а також у доборі статистичних, соціологічних та інших наукових джерел, інших матеріалів, які доцільно використовувати при виконанні кваліфікаційної роботи бакалавра;
  - надання консультацій за змістом кваліфікаційної роботи бакалавра;
  - перевірка проміжних етапів виконання студентом окремих розділів і завершеної кваліфікаційної роботи бакалавра та надання допомоги в її науковому редагуванні;
  - перевірка змісту роботи на предмет: відповідності змісту роботи її темі (назві підрозділів, розділів, роботи в цілому); науковості, використання сучасних методів дослідження, глибини дослідження, достовірності статистичної обробки первинних матеріалів, рівня результатів виконаної роботи, самостійності виконання (недопустимість використання запозиченого матеріалу без посилань на авторів (плагіату); коректності посилань на джерела; наявності власних висновків автора магістерської роботи тощо; завершеності роботи; відповідності вимогам щодо оформлення та ін.;
  - надання консультацій щодо підготовки виступу для презентації на захисті кваліфікаційної роботи бакалавра в ДЕК;
  - перевірка відповідності електронної версії кваліфікаційної роботи бакалавра та рукопису (під час передачі її на кафедру);
  - інформування кафедри про хід виконання студентом роботи і випадки недотримання графіка підготовки окремих розділів і роботи в цілому;
  - участь у роботі засідання ДЕК під час захисту студентами кваліфікаційних робіт бакалаврів, наукове керівництво якими він здійснював.
- Якщо студент не з'являється на індивідуальні консультації до наукового керівника (що проводяться за графіком, затвердженим кафедрою), не спілкується з ним за допомогою доступних засобів зв'язку та не подає на розгляд наукового керівника підготовлені ним структурні частини кваліфікаційної роботи відповідно до термінів виконання кваліфікаційної роботи бакалавра та погодженого керівником графіка роботи, науковий керівник зобов'язаний довести цю інформацію до відома завідувача кафедри та декана факультету службовою запискою.

ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПЛАНУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ НА ЇЇ ВИКОНАННЯ

Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра надає студенту завдання із зазначенням термінів та етапів його виконання. Завдання на кваліфікаційної роботи бакалавра затверджується завідувачем кафедри (Додаток 2).

Після затвердження теми в установлені терміни, студент має погодити з науковим керівником план кваліфікаційної роботи бакалавра. Студент зобов'язаний ініціювати зустріч з науковим керівником та узгодити з ним індивідуальний графік подальшої роботи. За загальним правилом студент подає на розгляд наукового керівника проект плану кваліфікаційної роботи бакалавра *впродовж десяти робочих днів* з дня затвердження теми кваліфікаційної роботи. Науковий керівник *протягом десяти робочих днів* з моменту подання студентом проекту плану розглядає і погоджує його, у разі потреби коригує, а також надає перші консультації щодо процедури проведення наукового дослідження, методології його виконання, правил оформлення результатів тощо.

ВИМОГИ ЩОДО СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ ТА ОБСЯГУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Кваліфікаційна робота має мати дослідницький характер, відзначатися *науковістю*; робота має ґрунтуватись на аналізі наукових надбань національної та зарубіжної літератури за визначеною темою кваліфікаційної роботи.

За змістом кваліфікаційна робота не може бути аналізом чужих думок або переказом існуючого матеріалу, чи коментарем до нього, й має обов'язково містити науковий аналіз предмета дослідження, відображати погляди автора на проблемні питання. У роботі мають оптимально поєднуватися аналіз наукових здобутків інших дослідників та матеріалів особистого дослідження і висновків роботи.

Обов'язковою вимогою до кваліфікаційної роботи бакалавра є практична складова дослідження: теоретичні положення кваліфікаційної роботи мають бути пов'язані з реальними дослідженнями у сфері громадського здоров'я.

Важливою нормативною вимогою є *самостійність* наукового дослідження. Кваліфікаційна робота бакалавра виконується студентом самостійно під керівництвом наукового керівника. У роботі слід обов'язково зазначати джерела походження використаної інформації. Щодо ідей (думок), запозичених із наукових та інших джерел, слід *обов'язково наводити посилання*. Використання будь-якого запозиченого матеріалу без посилання на джерело є неприпустимим і може бути *підставою для недопущення роботи до захисту* або *відсторонення* від захисту під час роботи ЕК.

Загалом зміст кваліфікаційної роботи бакалавра повинен відповідати *вимогам*:

- висвітлювати сучасні наукові досягнення у сфері громадського здоров'я за темою роботи;
- відбивати сучасний стан та перспективи розвитку сфери громадського здоров'я за темою роботи в Україні та інших країнах;
- містити аналіз нормативно-правової бази, наукових концепцій, теорій тощо, з предмету дослідження;
- містити дані, здобуті автором у процесі наукового дослідження із застосуванням різних методів наукового пізнання, їх узагальнення та обґрунтування висновків;
- містити конкретні пропозиції щодо вдосконалення сфери громадського здоров'я за темою кваліфікаційної роботи бакалавра.

Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра визначається її темою та структурою, що розробляється студентом за допомогою наукового керівника.

Структура кваліфікаційної роботи бакалавра має обов'язково включати: вступ, три розділи (кожен з яких включає кілька підрозділів), висновки, список використаних джерел. До кваліфікаційної роботи бакалавра можуть додаватися додатки.

У завершній кваліфікаційній роботі бакалавра послідовно розміщуються: титульний аркуш (Додаток 3); анотацію українською та англійською мовами, список особистих друкованих публікацій, зміст (що відтворює план роботи); вступ; основна частина (яка складається, як правило, з 3 розділів); висновки; список використаних джерел; додатки (не є обов'язковими).

Анотація має обсяг 1-2 сторінки і відображає суть кваліфікаційної роботи та закінчується ключовими словами (не менше п'яти).

Список особистих друкованих публікацій включає всі публікації які зроблені студентом за темою кваліфікаційної роботи бакалавра.

Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра формується *в розгорнутому вигляді*: у ньому вказуються назви всіх частин роботи із зазначенням початкової сторінки кожного – усіх розділів і підрозділів, вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра розміщується безпосередньо за списком особистих друкованих публікацій і не має перевищувати за обсягом 1-2 стандартні машинописні сторінки. Назви структурних частин у змісті роботи мають бути тотожними до тих, що наведені в її тексті.

Структура кваліфікаційної роботи бакалавра має відображати суть проблеми, логічність і послідовність її дослідження, змістовний зв'язок її елементів між собою. Назви розділів і підрозділів мають бути лаконічними й зрозумілими, грамотно та теоретично правильно сформульованими, відображати зміст теми, але не повторювати її назву, відповідати предмету дослідження та змісту роботи.

У *Вступі* (обсягом до 3-4 сторінок): обґрунтовується вибір теми дослідження, її *актуальність* і ступінь дослідженості на поточний момент, розкривається її значення та важливість для практичної діяльності; визначаються *мета* дослідження, основні *завдання*, які ставить перед собою автор кваліфікаційної роботи бакалавра, *об'єкт* та *предмет* дослідження, *методи* дослідження та описується *наукова новизна і практичне значення результатів* кваліфікаційної роботи бакалавра, подається її структура. Текст вступу повинен мати науково-реферативний характер.

Об'єкт дослідження — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження більш конкретний і є складовою частиною об'єкта; як правило, предмет відображає тему роботи. Предметом дослідження може бути рівень громадського здоров'я та вплив на нього соціально-економічних, екологічних, біологічних, психологічних, медичних, клімато-географічних, суспільно-політичних детермінант; нормативно-правова база, організаційні форми, методи, принципи, види надання послуг громадського здоров'я різним категоріям та групам населення, їх рівень, якість та ефективність; міжсекторальний підхід в організації діяльності системи громадського здоров'я та її складових; фінансово-економічна діяльність системи та закладів охорони громадського здоров'я; міжнародний і вітчизняний досвід діяльності систем громадського здоров'я та надання відповідних послуг тощо. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться, як ціле і частка.

Провідними напрямками наукових досліджень за спеціальністю «Громадське здоров'я» мають стати:

- вивчення закономірностей змін показників громадського здоров'я у часі та на певних адміністративних територіях серед різних категорій населення з визначенням впливу на нього соціально-економічних, екологічних, біологічних, психологічних, медичних, клімато-географічних, суспільно-політичних детермінант із метою обґрунтування суспільних заходів щодо зменшення або попередження їх несприятливого впливу;
- вивчення індексу здоров'я населення, глобального тягаря хвороб та обґрунтування цільових профілактичних програм і програм відновного лікування в системі громадського здоров'я;
- вивчення причин смертності населення в працездатному віці та смертності дітей, з метою обґрунтування та визначення завдань системи громадського здоров'я з їх зниження та формування відповідної політики;
- прогнозування медико-демографічної ситуації в країні та окремих регіонах із визначенням тенденцій, причин та моделювання можливих варіантів поліпшення;
- наукове обґрунтування і розробка інтегральних показників та індексів оцінки громадського здоров'я населення;
- наукове обґрунтування та розробка політики, програм та заходів у сфері громадського здоров'я на державному та регіональних рівнях;
- наукове обґрунтування та розробка механізмів, за допомогою яких здійснюється формування пріоритетів, планування заходів щодо реалізації політики і прийняття рішень у сфері громадського здоров'я;
- наукове обґрунтування якісно нових та оптимізація існуючих організаційних форм, видів та методів діяльності органів, закладів та установ охорони громадського здоров'я на сучасному етапі розвитку суспільства;
- наукове обґрунтування організаційних структур, нормативів, критеріїв оцінки та стандартів якості послуг у сфері громадського здоров'я.

Формулювання мети. Чітке усвідомлення студентом мети і завдань кваліфікаційної роботи має важливе значення для досягнення належних результатів дослідження. Наскільки зрозуміло буде сформульовано мету, настільки вдалою буде структура, зміст та висновки магістерської роботи. Чіткість мети дозволяє студенту визначити основний напрямок дослідження, впорядкувати пошук і систематизувати аналіз зібраних матеріалів. Невдале визначення мети призводить до пониження якості кваліфікаційної роботи: вона характеризується описовістю, аналіз наукової літератури, нормативно-правових актів, матеріалів практичного змісту відсутній або він є поверховим тощо.

Завдання кваліфікаційної роботи бакалавра мають відповідати поставленій меті і логічно простежуватись за структурою роботи. Формулювання завдань здійснюється із використанням дієслів: «визначити», «окреслити», «встановити», «обґрунтувати» і подібні. Не слід ставити завдання «дослідити...», «проаналізувати...», оскільки аналіз є засобом виконання завдання, а не самим завданням.

Методи дослідження. Специфічними методами досліджень громадського здоров'я є: епідеміологічний, статистичний, бібліосемантичний, соціологічний, експериментальний, економічний, медико-географічний, соціально-психологічний, прогнозування експертних оцінок, аналізу, моделювання. Методичною основою досліджень визначено методи системного підходу та системного аналізу.

Наукова новизна одержаних результатів викладається аргументовано, коротко та чітко наукові положення, які виносяться на захист, зазначаючи відмінність одержаних результатів від відомих раніше та ступінь новизни одержаних результатів (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Практичне значення одержаних результатів: надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з *розділів*. У виняткових випадках у тексті роботи виділяються пункти, назви яких не відображаються у змісті роботи. Текст основної частини має відповідати темі та меті кваліфікаційної роботи бакалавра.

Назви структурних складових кваліфікаційної роботи формулюються лаконічно та мають відповідати предмету дослідження. Заголовок має складатися з одного речення із завершеною думкою та розкривати зміст відповідної частини кваліфікаційної роботи бакалавра.

Перший розділ (обсягом 12-15 сторінок) структурно може складатися з 2-3 підрозділів. Як правило, перший розділ присвячений більш загальним питанням, він вводить у наукову проблему та визначає цілі і засоби її розв'язання, містить аналітичний огляд наукової літератури. Цей розділ має теоретичний характер, у ньому викладаються базові положення досліджуваної теми, розкриваються питання, які вирішені, та визначаються питання, які потребують подальшої наукової розробки і наукового врегулювання. Рекомендується охарактеризувати стан рішення проблеми в провідних країнах світу та відношення до даного питання ВООЗ. При необхідності дається характеристика використаних термінів.

Для написання *першого розділу* рекомендується використати не менше 30 інформаційних джерел, із яких близько 30% повинні бути джерела закордонних авторів. Глибина інформаційного пошуку має складати переважно не більше 7 років.

Другий розділ (переважно опис та результати емпіричного дослідження) повинен включати 2-3 підрозділи «*Організація та методи дослідження*» та «*Результати дослідження*» (обсягом до 35-40 сторінок) необхідно навести докладну характеристику предмета дослідження, обґрунтувати обсяги дослідження, детально представити програму і методи. В даному розділі також наводиться характеристика інформаційної бази збору первинної інформації наукового дослідження та методи її статистичної обробки.

Результати особистого дослідження мають бути представленими наочно (таблиці, графіки, діаграми) та детально проаналізованими.

У цій частині роботи також формулюються пропозиції автора щодо способів вирішення виявлених під час дослідження проблем в сфері громадського здоров'я за темою дослідження.

Кожна частина кваліфікаційної роботи бакалавра повинна бути завершеною, аргументованою, її слід підсумовувати стислим викладом результатів дослідження та короткими висновками, які мають бути чіткими, логічними та обґрунтованими.

У *загальних висновках* кваліфікаційної роботи бакалавра викладаються основні результати – авторські висновки, окреслюються основні проблеми науки та практики щодо предмета дослідження і формулюються практичні рекомендації щодо їх вирішення. Необхідно пам'ятати, що ця частина кваліфікаційної роботи бакалавра не має містити постановки питань або аналізу проблем, тут слід обґрунтувати достовірність результатів та викладати рекомендації щодо їх використання. У цій частині роботи відображається ступінь досягнення мети дослідження через систематизацію основних результатів кваліфікаційної роботи бакалавра.

Завдання студента при підготовці висновків – у стислому вигляді віддзеркалити сутність власних досліджень, дати їм оцінку з урахуванням сучасних тенденцій і підходів до вирішення поставленої проблеми, показати наукову та практичну цінність роботи.

Кваліфікаційна робота бакалавра має бути викладена літературною українською мовою, у *науковому стилі* з використанням загальноприйнятих термінів та терміносполучень. Слід уникати публіцистичного, художнього, спрощеного стилю, зарозумілих чи надто складних словесних конструкцій. Також не допускається використання довільних відступів від загальноприйнятої наукової термінології.

Матеріал має викладатись у логічній послідовності; думки і пропозиції слід формулювати чітко і зрозуміло. Проблему слід розглядати з теоретичних позицій, разом з тим слід уникати надмірної описовості, перевантаження змісту зайвою інформацією, не пов'язаною з темою дослідження, необґрунтованих тверджень і висловів, не допускати повторів. Висновки і пропозиції мають бути конкретними, аргументованими і базуватися на аналізі наукових джерел та результатів особистого дослідження.

Завершуючи кваліфікаційну роботу бакалавру, студент зобов'язаний уважно перечитати її, звернувши особливу увагу на взаємозв'язок між її складовими частинами, стилістичну, літературну наукову редакцію; внести відповідні виправлення та корективи, усунути повтори, виправити граматичні помилки і т. ін. Кваліфікаційна робота має бути завершеною самостійною авторською науковою працею та за своїм змістом і результатами відповідати спеціальності 229 «Громадське здоров'я».

Рекомендований *обсяг* дипломної роботи бакалавра складає не менше 60 стандартних сторінок друкованого тексту (без урахування додатків).

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Кваліфікаційна робота бакалавра має бути виконана й оформлена з додержанням усіх вимог, що ставляться до наукових робіт, які підлягають опублікуванню. Суцільний текст роботи має бути надрукований машинописним (комп'ютерним) способом на одному боці аркуша білого паперу формату А 4 (210x297).

Сторінки обмежуються полями: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Робота виконується шрифтом Times New Roman, 14 кегля; міжрядковий інтервал –1,5, до 30 рядків на сторінці, по 60-70 знаків у кожному.

Інші технічні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра:

- розділи і підрозділи повинні мати заголовки; пункти і підпункти можуть мати заголовки у тексті, але не виносяться на сторінку «Зміст»;
- заголовки структурних частин роботи слід розташовувати посередині рядка без крапки в кінці та друкувати **напівжирним** шрифтом, без крапки в кінці;
- відстань між заголовком *розділу* та підрозділу – *один* міжрядковий інтервал;

- відстань між заголовком *підрозділу* і попереднім текстом – три міжрядкові інтервали, а між заголовком і наступним текстом – *один* міжрядковий інтервал;
- якщо назва підрозділу (пункту, підпункту) припадає для розміщення на нижній частині сторінки, то за нею на цій сторінці має уміщатися не менше двох рядків тексту цього підрозділу; за інших умов – і заголовок, і текст переносяться на наступну сторінку;
- абзацний відступ має бути однаковим впродовж усього тексту роботи (1,00-1,25 см); він проставляється за допомогою табулятора;
- символ лапок має бути однаковим по всій праці («лапки»);
- слід розмежовувати дефіс «-» (друкується без пробілів) й тире «-» (з пробілами);
- ілюстративний матеріал друкується курсивом, таблиці центруються по ширині сторінки у межах полів.

Правила *нумерації* структурних частин кваліфікаційної роботи бакалавра:

- розділи, підрозділи, пункти, підпункти слід нумерувати арабськими цифрами;
- розділи нумеруються в межах викладення тексту, наприклад, «РОЗДІЛ 1 ...» і т. д.;
- підрозділи мають порядкову нумерацію в межах кожного розділу: номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою; після номера підрозділу крапка не ставлять, наприклад: 1.1, 1.2..., 2.1, 2.2 і т. д.;
- порядковий номер пункту включає номер підрозділу і номер пункту, відокремлені крапкою; після номера пункту крапка не ставиться: 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 і т. д.

Кваліфікаційна робота бакалавра має містити такі *основні структурні елементи*: 1) титульний аркуш; 2) список особистих публікацій; 3) зміст; 4) перелік умовних позначень (за необхідності); 5) основна частина (всі розділи); 6) висновки; 7) список використаних джерел; 8) додатки (за необхідністю).

Кожен з цих елементів має *починатися з нової сторінки*; кожен *розділ* роботи починається з нової сторінки; підрозділи продовжують текст безпосередньо за текстом попереднього підрозділу з відступом в 3 інтервали без розривання сторінок;

Титульний аркуш оформляється відповідно до встановленого зразка (Додаток 3). На зворотній стороні титульного аркуша проставляються реєстраційний номер, підписи секретаря кафедри, здобувача, рецензента та завідувача випускової кафедри про допуск кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту в ДЕК.

За титульним аркушем послідовно розміщують: зміст, анотації, список особистих друкованих публікацій, вступ, основну частину (всі розділи), висновки, список використаних джерел, додатки (якщо додатки наявні в роботі).

Перша сторінка кожного розділу починається заголовком, що складається з його номера та назви. Заголовки основних структурних частин роботи: «ЗМІСТ», «СПИСОК ОСОБИСТИХ ПУБЛІКАЦІЙ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1...», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ».

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів починаються з абзацного відступу і друкуються маленькими літерами, крім першої великої.

Посилання на джерела по тексту роботи слід подавати у *квадратних* дужках, де зазначається позиція цитованого видання у списку використаних джерел: [2]; крапка у реченні, де використано посилання, ставиться після дужок: [2].

Посилання проставляється прямо за текстом, якого воно стосується; як от: «Деякі автори вважають, що ... (викладається думка)» [15; 25]; тут числа «15» та «25» – номери, під якими розміщені цитовані роботи у списку використаних джерел.

Список використаних джерел вміщує перелік всіх інформаційних джерел, які були використані при написанні кваліфікаційної роботи бакалавра.

Список використаних джерел формується у вигляді *єдиного переліку з наскрізною нумерацією* (єдина нумерація для всього списку).

Список використаних інформаційних джерел має бути впорядкований в алфавітному порядку за прізвищами авторів праць або за порядком посилання. Список використаних інформаційних джерел оформляється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та

документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40).

Нумерація сторінок у кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюється *арабськими цифрами*. Сторінки нумеруються за загальними правилами; першою сторінкою вважається *титольний* аркуш, на якому *колонцифра не проставляється*; наступна сторінка нумерується цифрою «2» і т. д. Сторінки нумеруються у *верхньому правому куті* аркуша.

Додатки оформляються як продовження кваліфікаційної роботи бакалавра і розміщуються в порядку появи посилань на них у тексті роботи: «Додаток 1, Додаток 2». Нумерація сторінок продовжує загальну нумерацію сторінок роботи.

Завершена кваліфікаційної роботи бакалавра обов'язково переплітається у тверду обкладинку. До роботи також додаються: 1) внутрішня рецензія; 2) належно оформлене індивідуальне завдання на виконання кваліфікаційної роботи бакалавра; 3) диск з електронним варіантом кваліфікаційної роботи бакалавра (на диску проставляється підпис студента та наукового керівника, які підтверджують тотожність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи бакалавра) 4) довідка перевірки роботи на плагіат.

Для зберігання відгуку наукового керівника, рецензії, індивідуального завдання та довідки перевірки роботи на плагіат до роботи додаються *чотири вільні прозорі файли формату А 4*, які підшиваються в кінці роботи. Для зберігання диску з електронним варіантом кваліфікаційної роботи бакалавра на внутрішньому боці титульної обкладинки вклеюється конверт.

ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Студент здійснює підготовку і написання кваліфікаційної роботи бакалавра під керівництвом викладача кафедри – наукового керівника, і зобов'язаний подавати йому роботу для перевірки частинами в установлені терміни відповідно до індивідуального календарного графіка. Порушення студентом узгодженого календарного графіка виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, несвоєчасне завершення окремих розділів та роботи в цілому може бути підставою для недопущення роботи до захисту та відрахування студента з університету.

Науковий керівник кваліфікаційної роботи бакалавра згідно з погодженим графіком проводить індивідуально-консультативну роботу зі студентом, перевіряє виконані частини роботи та надає відповідні рекомендації. Після усунення зауважень наукового керівника та врахування його рекомендацій студент завершує оформлення кваліфікаційної роботи бакалавра і подає її керівнику для підсумкової перевірки на предмет відповідності встановленим вимогам.

Обов'язковим етапом підготовки до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра є перевірка на самостійність її виконання студентом. Відповідно до вимоги академічної доброчесності кожна кваліфікаційна робота проходить перевірку на системі контролю щодо плагіату, яка використовується на випусковій кафедрі щодо всіх авторських робіт студентів та науково-педагогічних працівників кафедри. Для цього студент пересилає електронний варіант завершеної і погодженої з науковим керівником кваліфікаційної роботи бакалавра. Науковий керівник особисто передає електронний варіант кваліфікаційної роботи бакалавра відповідальному працівнику кафедри, який здійснює перевірку та пересилає її результати науковому керівнику для контролю.

До подальшого проходження допускаються лише ті кваліфікаційні роботи, в яких підтверджено належний рівень самостійності виконання, установлений нормативними документами університету. У разі допустимих відхилень за рекомендаціями наукового керівника та у визначений ним строк студент коригує відповідні частини роботи.

У разі виявлення порушень з боку студента щодо самостійності виконання кваліфікаційної роботи бакалавра (плагіат тощо) робота не допускається до захисту в ДЕК.

РЕКОМЕНДАЦІЯ КАФЕДРОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА ДО ЗАХИСТУ

Наступним етапом є *розгляд* кваліфікаційної роботи бакалавра на засіданні кафедри.

На розгляд студент подає роботу у завершеному, але не зшитому вигляді. Викладачі кафедри встановлюють відповідність змісту роботи її темі, відповідність встановленим вимогам щодо оформлення тощо. При необхідності проводиться співбесіда із студентом. У разі виявлення несуттєвих недоліків надаються рекомендації для їх виправлення. Якщо ж робота не відповідає встановленим вимогам, має істотні недоліки, завідувач кафедри не рекомендує допускати таку роботу до захисту в ДЕК.

Розгляд кваліфікаційних робіт бакалаврів на кафедрі є офіційним підбиттям підсумків організації навчального процесу на завершальному етапі підготовки фахівців. Він передбачає оцінку всіх складових роботи студентів та діяльності кафедри.

Порядок розгляду передбачає надання інформації науковими керівниками кваліфікаційних робіт про проведену роботу. У разі потреби кафедра може заслухати окремих студентів, кваліфікаційні роботи яких не відповідають установленим вимогам щодо термінів та повноти виконання індивідуального завдання. При розгляді кожної кваліфікаційної роботи бакалавра на засіданні кафедри враховуються висновки комісії, яка проводила попередній захист. На підставі рішення кафедри завідувач кафедри підписує рекомендацію про допуск кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту.

Допуск студента до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра в ДЕК оформляється в такому порядку: випускова кафедра подає подання щодо захисту кваліфікаційної роботи бакалавра в ДЕК; деканат перевіряє виконання студентами навчального плану в повному обсязі; декан факультету погоджує його в установленому порядку.

ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Кваліфікаційні роботи бакалаврів, які представлені студентом та його керівником на кафедрі, направляються завідувачем кафедри на рецензію затвердженим викладачам кафедри (додаток 5). До складу рецензентів завідувачі кафедр можуть залучати зовнішніх рецензентів. Рецензент оцінює, якою мірою кваліфікаційна робота бакалавра відповідає вимогам, що пред'являються до структури, змісту та її оформлення, відповідно до додатку. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

Рецензент складає письмову рецензію в довільній формі в обсязі, який вважає доцільним (рекомендовано не більше 2-х сторінок друкованого тексту).

Рецензія має відображати досягнення кваліфікаційної роботи бакалавра та її недоліки, містити ґрунтовний аналіз змісту роботи (Додаток 6). Рецензія не передбачає виставлення (чи рекомендації) рецензентом будь-якої оцінки; вона має містити тільки висновок щодо можливості захисту дослідження як кваліфікаційної роботи.

Рецензія повинна містити такі складові:

- висновок про відповідність структури та змісту кваліфікаційної роботи бакалавра її темі;
- характеристику змісту роботи, глибину аналізу та ступеня розкриття теми;
- доцільність та аргументованість конкретних пропозицій, рекомендацій щодо рішення проблеми громадського здоров'я;
- перелік позитивних досягнень автора роботи та вказівку на основні недоліки (помилки) кваліфікаційної роботи бакалавра (за умови, що вони є);
- враження про дослідження в цілому та висновок про його відповідність загальним вимогам щодо кваліфікаційної роботи бакалавра;
- висновок про рекомендацію до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра в ДЕК.

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Захист кваліфікаційної роботи бакалавра здійснюється відкрито і публічно на засіданні ДЕК.

Державна екзаменаційна комісія (ДЕК) – комісія, що створюється для проведення атестації здобувачів вищої освіти.

Розклад проведення захисту кваліфікаційної роботи бакалавра затверджується деканом факультету і розміщується на інфо-центрі факультету чи випускової кафедри.

Захист кваліфікаційної роботи бакалавра є формою перевірки рівня професійних знань випускників та ступеню готовності їх до самостійної роботи за спеціальністю «Громадське здоров'я».

Порядок організації захисту. Захист кваліфікаційної роботи проводиться публічно на відкритому засіданні ДЕК. Після офіційного початку засідання ДЕК, вступного слова Голови ДЕК (його заступник), оголошення порядку організації захисту та переліку осіб, допущених до захисту, студенти по черзі запрошуються до виступу.

Головуючий на засіданні ДЕК оголошує дані про студента, тему кваліфікаційної роботи бакалавра і передає слово студенту для презентації доповіді, яка *триває в межах 15 хвилин*.

Студент повинен приділити достатньо уваги підготовці до захисту кваліфікаційної роботи бакалавра в ДЕК, передусім, до виступу на засіданні ДЕК. Рекомендується підготувати тези доповіді у письмовому вигляді. Текст виступу студента на захисті кваліфікаційної роботи бакалавра має бути погоджено з науковим керівником.

Структурно тези виступу можуть включати три частини, кожна з яких є самостійним змістовим блоком, хоча у цілому вони логічно взаємопов'язані та характеризують зміст проведеного дослідження. Перша частина базується на вступі кваліфікаційної роботи бакалавра й висвітлює актуальність обраної теми та ступінь її дослідженості; друга частина виступу в послідовності, визначеній логікою проведеного дослідження, характеризує його основні результати. Третю, останню, частину, будують за змістом основних пропозицій і рекомендацій щодо подолання виявлених проблем.

Загалом студент, презентуючи свою кваліфікаційну роботу на захисті, має: обґрунтувати актуальність теми, визначити її наукове та практичне значення; стисло викласти найбільш важливі положення та висновки магістерської роботи; висвітлити основні проблеми, що виявлені ним під час проведення особистого дослідження; викласти пропозиції з вирішення виявлених проблем й обґрунтувати їх доцільність.

Бажано, щоб виступ супроводжувався презентацією, в якій наглядно відображаються основні положення кваліфікаційної роботи бакалавра та доповіді.

Завершуючи доповідь доцільно зазначити пропозиції які вже впроваджені або заплановані до впровадження на практиці (якщо такі є) та/або визначити сферу практичного застосування результатів дослідження.

Виступ має бути побудований у науковому стилі, думки мають бути зрозумілими, грамотно висловленими, обґрунтованими, а аргументи – переконливими.

Після завершення виступу студента члени ДЕК, а також будь-які інші особи, присутні на захисті, у змозі задати студенту запитання, на які він зобов'язаний надати змістовні відповіді. Питання ставляться в межах теми кваліфікаційної роботи бакалавра.

Виступ та відповіді на запитання, зауваження та рекомендації, висловлені в рецензії на кваліфікаційну роботу, повинні показати рівень теоретичної підготовки випускника, його фахову ерудицію та вміння представити основні результати проведеного дослідження.

Після презентації студентом роботи та відповіді на всі поставлені запитання слово може надаватися науковому керівникові та рецензенту, які присутні на захисті. Всі запитання та відповіді студента відображаються в протоколі засідання ЕК.

Захист однієї кваліфікаційної роботи бакалавра триває *не більше 45 хвилин*.

ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

У процесі визначення оцінки враховуються такі важливі показники якості кваліфікаційної роботи бакалавра: Змістовні аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та дослідницького апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- оперування мовними елементами та загальне оформлення роботи.

Якість захисту роботи:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки студента.

Оцінювання захисту кваліфікаційних робіт бакалаврів здійснюється за 100 - бальною шкалою, яка відповідно переводиться в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу ЄКТС.

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	2
Відмінно (90-100 балів - А)	Кваліфікаційна робота є бездоганною: містить елементи новизни має практичне значення, доповідь логічна і водночас лаконічна, проголошена послідовно, зі знанням справи, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ДЕК правильні і стислі. Доповідь на захисті представлена у вигляді мультимедійної презентації та цілісно відображає зміст роботи
Добре(82-89 балів - В)	Тема роботи розкрита, але спостерігаються окремі недоліки не принципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не виявлені, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника, відгук і рецензія позитивні, доповідь логічна, проголошена послідовно, відповіді на запитання членів ДЕК в цілому правильні, оформлення роботи в межах вимог. Доповідь на захисті логічна, але відображає не всі змістові акценти роботи, відсутнє представлення матеріалів у вигляді презентації;
Добре(74-81 бал - С)	Тема роботи розкрита, але спостерігаються окремі недоліки не принципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не виявлені, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника, є окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена послідовно, відповіді на запитання членів ДЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог. Результати дослідження апробовано. Доповідь логічна, але відображає не всі змістові акценти роботи, відсутнє представлення матеріалів у вигляді презентації
Задовільно (64-73 бали - D)	Тема кваліфікаційної роботи в цілому розкрита, але спостерігаються недоліки змістового характеру: нечітко сформульована мета роботи, відсутні результати дослідження, аналіз літературних джерел здійснено без опрацювання нових літературних джерел, наукова

	полеміка відсутня, в аналітичній частині аналіз проведено поверхнево, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі обґрунтовані непереконливо, рецензія і відгуки містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення кваліфікаційної роботи
Задовільно (60-63 бали – E)	Тема кваліфікаційної роботи в основному розкрита, але містить ряд недоліків: нечітко сформульована мета роботи та елементи новизни, відсутні результати дослідження, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, відсутній аналіз літературних джерел, в аналітичній частині аналіз проведено з помилками, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі є загальнотеоретичного плану, рецензія і відгуки містять зауваження, доповідь прочитана за текстом, відповіді на запитання членів ДЕК не повні. Є зауваження щодо оформлення кваліфікаційної роботи
Незадовільно (35-59 балів - FX)	Нечітко сформульована мета кваліфікаційної роботи. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел та елементи новизни. Аналіз виконаний поверхнево, переважає описовість на шкоду системності і глибини. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації до захисту відсутні. Відповіді на запитання членів ДЕК неточні або неповні.
Незадовільно (0-34 балів - F)	Тема кваліфікаційної роботи не розкрита. Розділи не пов'язані між собою. Відсутній огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконано не вірно або поверхнево. Відсутні рекомендації або вони не випливають з аналізу. Оформлення роботи не відповідає вимогам. Ілюстрації до захисту відсутні

За результатами публічного захисту ДЕК на своєму закритому засіданні приймає рішення щодо оцінки кожної *кваліфікаційної роботи бакалавра* індивідуально.

Рішення ДЕК оголошується прилюдно в день захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, є остаточним і оскарженню не підлягає.

Визначена комісією оцінка відображається в протоколі ЕК та індивідуальних планах (залікових книжках) студентів.

Повторний захист випускної кваліфікаційної роботи бакалавра з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.

Студент, який отримав на захисті кваліфікаційної роботи бакалавра незадовільну оцінку, не є атестованим і відраховується з університету без присвоєння освітнього ступеня. У цьому разі йому видається академічна довідка встановленого зразка.

Якщо студент не з'явився на засідання ДЕК для захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, то він вважається не атестованим у зв'язку з неявкою.

Студент, який не є атестованим у затверджений для нього термін, має право бути повторно допущеним до захисту виконаної ним кваліфікаційної роботи бакалавра протягом наступних трьох років. У разі, коли оцінка за захист кваліфікаційної роботи бакалавра є незадовільною, ДЕК визначає, чи може студент подавати на повторний захист ту саму роботу за умови її доопрацювання, чи він зобов'язаний розробляти нову тему, яка буде визначена випусковою кафедрою.

Після завершення роботи ЕК та видачі студентам дипломів захищені кваліфікаційні роботи бакалаврів зберігаються на випусковій кафедрі протягом 5 років.

При оцінюванні *змістовної частини* кваліфікаційної роботи бакалавра враховуються такі показники:

- 1) логічність структури роботи, чіткість визначення мети і завдань дослідження;
- 2) рівень (системність і глибина) теоретичного аналізу проблеми на основі наукової літератури;
- 3) ступінь розкриття теми;
- 4) рівень одержаних результатів: самостійність, новизна, обґрунтованість, практична цінність висновків і пропозицій;
- 5) рівень статистичної обробки отриманих результатів;
- 6) рівень наочності представлення отриманих результатів;
- 7) якість оформлення роботи; стиль, логічність, грамотність та послідовність викладу думок; дотримання регламенту виконання.

При оцінюванні *рівня захисту результатів дослідження* ДЕК враховує такі критерії:

- 1) змістовність доповіді студента про основні результати дослідження;
- 2) рівень (правильність, чіткість та аргументованість) відповідей на запитання членів ДЕК та інших фахівців;
- 3) наочність представлення отриманих результатів;
- 4) зауваження та рекомендації рецензента.

Додаток 1
до Положення про кваліфікаційну роботу для
здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Зразок заяви студента на затвердження теми кваліфікаційної роботи бакалавра

Завідувачу кафедри медсестринства ПВНЗ «МПУ»

ПІБ завідувача кафедри

*Студента (ки) 3 курсу денної форми навчання
за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я»*

ПІБ студента

Контакт. тел. _____

З А Я В А

Прошу затвердити мені тему кваліфікаційної роботи бакалавра:

« _____
_____
_____».

« ____ » _____ 202_ р. _____ підпис студента

Додаток 2
до Положення про кваліфікаційну роботу для
здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»**

Медичний факультет

Кафедра медсестринства

Спеціальність: 229 «Громадське здоров'я»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри Габрель Р.Т.

«___» _____ 202__ року

ЗАВДАННЯ

**на кваліфікаційну роботу бакалавра
студенту Омельченко Наталія Олександрівна**

1. Тема дипломної роботи: «Характеристика інвалідизації дорослого населення Миколаївської області та шляхи забезпечення якості життя осіб з інвалідністю в умовах впровадження системи громадського здоров'я», затверджена Вченою радою медичного факультету протокол № // від «_» _____ 202__ року

2. Термін закінчення студентом кваліфікаційної роботи (бакалавра): _____ 202__ р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (бакалавра): Кваліфікаційна робота виконується на медичному факультеті ПВНЗ «МПУ». Матеріали: нормативні документи та статистичні показники за період 2024-2025 роки. Результати анкетування осіб з особливими потребами не менше 20 респондентів.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що підлягають розробці):

1) Провести аналітичний огляд наукової літератури та міжнародних і національних документів з питань інвалідизації дорослого населення України та країн Європи і забезпечення дорослих людей з особливими потребами соціальними послугами по забезпеченню належної якості їх життя.

2) Розробити програму дослідження.

3) Провести статистичне дослідження по визначенню кількості дорослих людей, які, мають особливі потреби із числа жителів Миколаївської області.

4) Провести аналіз системи соціальної допомоги дорослому населенню Миколаївської області з особливими потребами: ресурси та показники діяльності.

5) За результатами дослідження сформулювати висновки та розробити практичні рекомендації.

6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (бакалавра)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата
завдання видав	завдання прийняв	
Вступ	к.мед.н. Габрель Р.Т.	
Розділ I. Огляд літератури	к.мед.н. Габрель Р.Т.	
Розділ II. Організація, методи дослідження та результати дослідження	к.мед.н. Габрель Р.Т.	
Висновки	к.мед.н. Габрель Р.Т.	

7. Дата видачі завдання: «___» _____ 202__ року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Найменування етапів кваліфікаційної роботи (бакалавра)	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Аналіз літератури щодо інвалідації дорослого населення та шляхи забезпечення якості життя осіб з особливими потребами		
2	Аналіз інвалідації дорослого населення Миколаївської області в динаміці 2 років		
3	Проведення характеристики системи соціальної допомоги дорослому населенню та показників її діяльності в умовах впровадження системи громадського здоров'я		
4	Дослідження якості життя осіб з особливими потребами та їх задоволеністю соціальними послугами		
5	Формування висновків та оформлення результатів кваліфікаційної роботи.		

Студент бакалавр _____ **Омельченко Н.О.**
 (підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник кваліфікаційної роботи _____ **Габрель Р.Т.**
 (підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)

Додаток 3
до Положення про кваліфікаційну роботу для
здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Зразок титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ"**

**МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра медсестринства**

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти

ТЕМА РОБОТИ

Студент _____
Освітня програма (спеціальність) _____
Науковий керівник _____
(П.І.Б., науковий ступінь та вчене звання)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Миколаїв 20__

Додаток 3
до Положення про кваліфікаційну роботу для
здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Зразок зворотного титульного аркуша

Ресстрація _____

(номер)

« ____ » _____ 20__ р. _____
(підпис лаборанта кафедри) (прізвище, ініціали)

Кваліфікаційна робота допущена до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

« ____ » _____ 20__ р.

Рецензент _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____
(науковий ступінь, вчене звання)

Виконавець _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Додаток 4
до Положення про кваліфікаційну роботу для
здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

*Приклад оформлення змісту
кваліфікаційної роботи бакалавра*

Для прикладу: робота виконується за темою «**Характеристика інвалідації дорослого населення Миколаївської області та шляхи забезпечення якості життя осіб з інвалідністю в умовах впровадження системи громадського здоров'я**»

ЗМІСТ

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП

1. РОЗДІЛ. ІНВАЛІДАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК ГЛОБАЛЬНА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ІНВАЛІДАМ ЯКІСНОГО ЖИТТЯ (аналітичний огляд наукової літератури)

1.1. Інвалідація дорослого населення в країнах Європи та України: стан, причини, медикосоціальні та економічні чинники.

1.2. Міжнародні підходи по забезпеченню гідної якості життя доросли людей з особливими потребами.

1.3. Аналіз чинного законодавства України по забезпеченню соціального захисту дорослих людей з особливими потребами

1.4. Характеристика існуючих проблем в Україні по забезпеченню дорослого населення з особливими потребами доступною соціальною допомогою по забезпеченню якісного життя у відповідності до їх реальних потреб.

2. РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВАЛІДАЦІЇ ДОРΟΣЛОГО НАСЕЛЕННЯ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

3.1. Характеристика інвалідації дорослого населення Миколаївської області.

3.2. Аналіз забезпечення дорослого населення з особливими потребами в Миколаївській області соціальною допомогою.

3.3. Результати соціологічного дослідження серед осіб з особливими потребами.
Висновки за розділом.

4. ВИСНОВКИ

5. ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

7. ДОДАТКИ

Додаток 5
до Положення про кваліфікаційну роботу для
здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти ОС «бакалавр», медичного факультету, спеціальність _____
(шифр і спеціальність)

_____ (прізвище, ініціали)

на тему: _____

Висновок: Кваліфікаційна робота допущена до захисту

Рецензент _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20__ р.

№	Критерії оцінювання	Оцінка в балах (0-10)	Примітки
1.	Актуальність дослідження та новизна, обґрунтування проблеми дослідження		
2.	Реалізація головної мети та завдань		
3.	Відповідність методів завданням дослідження		
4.	Рекомендації з практичного застосування результатів дослідження		
5.	Стилістика та логічність викладення матеріалу		
6.	Структура роботи та якість поліграфічного оформлення		
7.	Наявність рисунків, таблиць та якість їх оформлення		
8.	Відповідність висновків завданням		
9.	Список використаних джерел (оформлення відповідно вимог)		
Сума балів (0-100)			

Додаток 6
до Положення про кваліфікаційну роботу для
здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Структура рецензії на дипломну роботу бакалавра

РЕЦЕНЗІЯ

**на дипломну роботу бакалавра
студента (ки)** _____

(прізвище, ініціали)

_____
(назва теми)

1. Стисла характеристика актуальності теми, її наукове та практичне значення.
2. Оцінка структури роботи та її відповідності обраній темі; оцінка ступеня розкриття теми та відповідності змісту роботи її темі.
3. Якість та глибина аналізу положень наукових джерел та ступінь розробки наукових і практичних проблем за предметом дослідження.
4. Аргументованість та практична цінність одержаних особистих результатів, у тому числі, сформованих висновків і рекомендацій щодо розвитку сфери громадського здоров'я.
5. Зауваження щодо наявних у кваліфікаційній роботі недоліків.
6. Загальний висновок про рівень підготовки кваліфікаційної роботи, рекомендація її до захисту в атестаційній кваліфікаційній комісії та рекомендована оцінка кваліфікаційної роботи (рекомендована оцінка визначається в межах трьох рівнів: висока, позитивна, задовільна).

Рецензент _____

(посада, науковий ступінь та вчене звання – за наявності)

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 202__ р. М. П.

Особистий підпис рецензента завіряється в установленому порядку печаткою установи, в якій працює рецензент